

**โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗**

๑. หลักการและเหตุผล

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจ และทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย ก่อให้เกิดกิจกรรมเพื่อให้มีการร่วมคิดร่วมปฏิบัติที่นำผลประโยชน์มาถึงประชาชนชาวไทย ตลอดจนให้มีการจัดทำระบบข้อมูลทรัพยากรให้แพร่หลายสามารถสื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ

ทั้งนี้สืบเนื่อง มาจากสายพระเนตรอันยาวไกลของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ตั้งแต่เมื่อครั้งปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่ทรงมีพระราชดำริ ให้อนุรักษ์ต้นยางนา และทรงให้รวบรวมพืชพันธุ์ไม้ของภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศปลูกไว้ในสวนจิตรลดา โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ จึงเป็นโครงการที่เกิดขึ้นเพื่อสนองแนวพระราชดำริ และสืบสานพระราชปณิธานแห่งพระองค์ โดยปรากฏในรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วยกิจกรรมปกป้องทรัพยากรในพื้นที่ป่าธรรมชาติ การสำรวจรวบรวมทรัพยากรที่มีแนวโน้มว่าใกล้สูญพันธุ์ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การนำทรัพยากรที่รวบรวมเพาะปลูกและรักษาในพื้นที่ที่เหมาะสมทางกายภาพ และปลอดภัยจากการรุกราน การอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ทรัพยากร โครงการศึกษาประเมินทรัพยากรในด้านต่าง ๆ ให้ทราบองค์ประกอบคุณสมบัติ และการใช้ประโยชน์พืชพรรณ การจัดทำระบบข้อมูลทรัพยากรด้วยคอมพิวเตอร์ การวางแผน และพัฒนาทรัพยากรระยะยาว ๓๐ - ๕๐ ปี และกิจกรรมการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ทรัพยากรแก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้แก่ เยาวชน บุคคลทั่วไป ให้มีความเข้าใจ ตระหนักในความสำคัญเกิดความปิติ และสำนึกที่จะร่วมมือร่วมใจกันอนุรักษ์ พืชพรรณของไทยให้คงอยู่เป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่าประจำชาติสืบไป ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ไม้ที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทยสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ที่เกี่ยวกับ “ปัจจัยสี่” อันเป็นพื้นฐานหลักในการดำรงชีวิตของมนุษย์ จึงนับได้ว่าพันธุ์ไม้เหล่านี้มีความผูกพันกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยมาช้านานนับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตามเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป ประโยชน์ที่เคยได้รับจากพรรณพืชอาจแปรไปตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ความต้องการของสังคม และผู้บริโภค การสำรวจค้นคว้า และวิจัยตามหลักวิทยาศาสตร์สมัยใหม่เกี่ยวกับพฤกษศาสตร์ ดังที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ดำเนินการอยู่ในขณะนี้จึงสามารถทำให้คนไทยได้ทราบถึงคุณประโยชน์ของพืชพรรณหลายชนิด ซึ่งบางชนิดเป็นที่รู้จักแพร่หลาย มีการนำมาใช้ประโยชน์แต่ขาดการดูแลรักษา จนปริมาณลดลง และเกือบสูญพันธุ์จากถิ่นกำเนิดพืชบางชนิดมีมาช้านาน แต่มิได้เป็นที่ล่วงรู้ถึงคุณประโยชน์ จนอาจถูกละเลย หรือถูกทำลายไปอย่างน่าเสียดาย

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ๒.๑ เพื่อสนองพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- ๒.๒ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคณะทำงาน โรงเรียน และชุมชนในการดำเนินงานปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น ปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น และสนับสนุนในการอนุรักษ์จัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- ๒.๓ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นซึ่งมีทั้งทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาแต่ละท้องถิ่น
- ๒.๔ เพื่อจัดตั้ง “ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น”

๓. เป้าหมาย

- ๓.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ จำนวนทั้งหมด ๑๐๐ คน ประกอบด้วย

๑) คณะผู้บริหาร	จำนวน ๗ คน
๒) สมาชิกสภาเทศบาล	จำนวน ๑๗ คน
๓) พนักงานเทศบาล/พนักงานครู/ลูกจ้างประจำ/พนักงานจ้างฯ(คณะทำงานฯ)	จำนวน ๒๖ คน
๑) ประธานชุมชน/ประธานสตรี/ประธานอสม. ทั้ง ๑๔ ชุมชน	จำนวน ๕๐ คน

๓.๒ เชิงผลลัพธ์

๑. เทศบาลเมืองเมืองพลได้สนองพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
๒. ได้ดำเนินงานปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น ปกป้องรักษาทรัพยากรท้องถิ่น อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น และสนับสนุนในการอนุรักษ์จัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น
๓. ได้จัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นซึ่งมีทั้งทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาแต่ละท้องถิ่น

๔. ได้จัดตั้ง “ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น”

๓.๓ เป้าหมายเชิงประโยชน์

- ประชาชนเข้าใจและเห็นความสำคัญของทรัพยากร
- มีระบบข้อมูลทรัพยากรที่สื่อถึงกันทั่วประเทศ
- มีการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย

๔. วิธีดำเนินการ

- ๔.๑ เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติต่อผู้บังคับบัญชา
  - ๔.๒ เสนอขออนุมัติดำเนินการตามโครงการไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ก่อนวันดำเนินการ
  - ๔.๓ เสนอคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานด้านต่างๆ
  - ๔.๔ ประสานขอใช้สถานที่และขอความอนุเคราะห์วิทยากร
  - ๔.๕ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ การฝึกอบรม และจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์โครงการฯลฯ
  - ๔.๖ ประสานกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าอบรมและออกคำสั่ง/แจ้งให้เข้ารับการอบรมตามกำหนด
  - ๔.๗ จัดเตรียมสถานที่จัดทำป้ายโครงการ จัดทำป้ายชื่อวิทยากร และอื่นๆ ที่จำเป็น
  - ๔.๘ ประสานเชิญประธานในพิธีเปิด พิธีปิด คำกล่าวรายงาน คำรับคำกล่าวรายงาน
  - ๔.๙ จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมเพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินผลโครงการ
  - ๔.๑๐ สรุปผลการอบรม โดยอาจใช้แบบสำรวจความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการอบรม
- ทบทวนความรู้ ปิดการอบรม

๔.๑๑ สรุป/รายงาน/ประเมินผลโครงการ/เสนอผู้บริหารทราบ พิจารณา/ทบทวน/ปรับปรุงภารกิจ

๕. สถานที่ดำเนินการ

- ๕.๑ ห้องประชุมคุ้มภัย ชั้น ๓ อาคารป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลเมืองเมืองพล

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

จัดอบรมเชิงปฏิบัติการในช่วง วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๗ โดยวิทยากรทีมที่เลี้ยงจาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น

/๗.จบประมาณ...

๗. งบประมาณดำเนินการ

ค่าใช้จ่ายในการอบรม เบิกจ่ายจากเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ แผนงานบริหารงานทั่วไป งานบริหารทั่วไป งบดำเนินงาน หมวดค่าใช้สอย ประเภทรายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายอื่น โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ตั้งงบประมาณไว้ ๔๐,๐๐๐.- บาท (แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยสามารถจ่ายระหว่างรายการได้รายละเอียดประมาณการค่าใช้จ่าย (ภาคผนวก ข)

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

ฝ่ายอำนวยการ สำนักปลัดเทศบาล

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เทศบาลเมืองเมืองพลได้สนองพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ดำเนินงานปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น ปกป้องรักษาทรัพยากรท้องถิ่น อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ทรัพยากร ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น และสนับสนุนในการอนุรักษ์จัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น ได้จัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นซึ่งมีทั้งทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาแต่ละท้องถิ่น และได้จัดตั้ง “ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น”

๑๐. การติดตามประเมินผล

๑๐.๑ ประเมินผลกระบวนการ (Process Evaluation)

๑๐.๒ ประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน (Post Evaluation)

๑๐.๓ ประเมินผลกระทบของการดำเนินงาน (Impact Evaluation)

๑๐.๔ การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ปีละ ๑ ครั้งให้กับจังหวัดขอนแก่น

ทราบ

(ลงชื่อ)

ผู้เขียนโครงการ/เสนอโครงการ (ลงชื่อ)

(นางสาวธนิษฐา ไอยะ)

หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ

ผู้ตรวจสอบ

(นางเจิมจิต เพชรทอง)

หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป รักษาการแทน

หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

(ลงชื่อ)

ผู้เห็นชอบโครงการ (ลงชื่อ)

(นายณรงค์ ปิตะเวส)

ปลัดเทศบาล

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายกิตติโชติ เตรียมเวชวุฒิไกร)

นายกเทศมนตรีเมืองเมืองพล

ภาคผนวก ก

กำหนดการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๗

ณ ห้องประชุมคุ้มภัย ชั้น ๓ อาคารป้องกันฯ

*****

เวลา ๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.

ลงทะเบียน

เวลา ๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.

พิธีเปิดการอบรม

โดย นายกเทศมนตรีเมืองเมืองพล

เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

บรรยาย : แนวทางการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นตามแนวทางของ
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)

เนื้อหา : ที่มา ความสำคัญ อพ.สธ. / เป้าหมาย วัตถุประสงค์ / ภาพรวม ๘
กิจกรรม / กรอบ ๖ งาน

โดย วิทยากรศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
อีสาน วิทยาเขตขอนแก่น

เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.

พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.

ฝึกปฏิบัติการตามกรอบ ทั้ง ๖ งาน

งานที่ ๑ งานปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น

งานที่ ๒ งานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น

ใบงานที่ ๑ การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๒ การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๓ การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๔ การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน วิถีชุมชน

ใบงานที่ ๕ การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๖ การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์สัตว์ในท้องถิ่น

ใบงานที่ ๗ การสำรวจเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ชีวภาพอื่นๆ

ใบงานที่ ๘ การเก็บรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น

ใบงานที่ ๙ การรวบรวมข้อมูลแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและ
โบราณคดี

งานที่ ๓ งานปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น

งานที่ ๔ ดำเนินงานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น

งานที่ ๕ งานศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น

งานที่ ๖ งานสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

โดย วิทยากรศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
อีสาน วิทยาเขตขอนแก่น

เวลา ๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

สรุปผลการอบรม/ตอบข้อซักถาม

เวลา ๑๖.๓๐ น.

พิธีปิดการอบรม

*****

หมายเหตุ :

เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น.

พักรับประทานอาหารว่าง

เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.

พักรับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๕ น.

พักรับประทานอาหารว่าง

วัน/เวลา/กำหนดการอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

การแต่งกาย

ชุดสุภาพ (เสื้อสีเหลือง)

ภาคผนวก ข

รายละเอียดประมาณการค่าใช้จ่ายแนบท้ายโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๗

ณ ห้องประชุมคุ้มภัย ชั้น ๓ อาคารป้องกันฯ

ลำดับที่	รายการค่าใช้จ่าย	จำนวนเงิน (บาท)
๑	ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๐๐ คน ๗๖ บาท	๗,๖๐๐
๒	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๑๐๐ คน ละ ๓๕ บาท ๒ มี้อ	๗,๐๐๐
๓	ค่าสมนาคุณวิทยากร จำนวน ๗,๒๐๐ บาท ดังนี้ วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๗ ภาคเช้า วิทยากร ๑ คน จำนวน ๓ ชม. ๗๖๖ บาท เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท ภาคบ่าย วิทยากร ๓ คน จำนวน ๓ ชม. ๗๖๖ บาท เป็นเงิน ๕,๔๐๐	๗,๒๐๐
๔	ค่าป้ายโครงการ จำนวน ๑ ป้าย	๕๐๐
๕	ค่าถ่ายเอกสารในโครงการ	๑,๕๐๐
๖	ค่ากระเป๋/ที่ใส่เอกสารโครงการ ๑๐๐ อัน ๗๖ บาท	๗,๖๐๐
๗	ค่าวัสดุ อุปกรณ์ในโครงการ	๒,๕๐๐
๘	ค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในโครงการ	๔,๓๐๐
		๔๐,๐๐๐

(ตัวหนังสือ)

(สี่หมื่นบาทถ้วน)

หมายเหตุ

ทุกรายการสามารถถัวเฉลี่ยจ่ายได้